

NOTATKA

z posiedzenia Komisji Środowiska

Data posiedzenia: 1 grudnia 2009 r.

Nr posiedzenia: 33

Posiedzeniu przewodniczył: senator Zdzisław Pupa – przewodniczący komisji.

Porządek posiedzenia: 1. Informacja ministra środowiska na temat planów powiększenia Puszczy Białowieskiej.

W posiedzeniu uczestniczyli: – senatorowie członkowie komisji: Przemysław Błaszczyk, Stanisław Gorczyca, Andrzej Grzyb, Krzysztof Majkowski, Andrzej Misiołek, Jan Olech, Zdzisław Pupa, Jadwiga Rotnicka, Wojciech Skurkiewicz, Michał Wojtczak,

– zaproszeni goście:

– Ministerstwo Środowiska

– podsekretarz stanu Janusz Zaleski,

– doradca Tomasz Grabowski,

– dyrektor Departamentu Ochrony Przyrody Agnieszka Dalbiak,

– naczelnik Wydziału Parków Narodowych w Departamencie Ochrony Przyrody Wojciech Hurkała,

– Generalna Dyrekcja Lasów Państwowych:

– dyrektor Generalny Lasów Państwowych Marian Pigan,

– zastępca dyrektora Generalny Lasów Państwowych Grzegorz Furmański,

– naczelnik Wydziału Ochrony Przyrody Jolanta Błasiak,

– przedstawiciel Centrum Informacyjnego Lasów Państwowych Eugeniusz Pudlis,

– Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku:

– dyrektor Ryszard Ziemblicki,

– pozostali goście:

– prezes Polskiej Izby Gospodarczej „Ekorozwój” Krzysztof Zaręba,

– kierownik Wydziału Ochrony Przyrody NFOŚiGW Leszek Jóskowiak,

– zastępca dyrektora Departamentu Ochrony Przyrody w Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska Helena Kamińska,

– doradca techniczny w Departamencie Środowiska, Rolnictwa i Zagospodarowania Przestrzennego Najwyższej Izby Kontroli Katarzyna Papińska,

– kierownik projektu w WWF Polska Stefan Jakimiuk,

– przedstawiciel Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków Olimpia Pabian,

– przedstawiciel miesięcznika „Las Polski” Rafał Zubowicz,

– przedstawiciel kwartalnika „Edukacja Biologiczna i Środowiskowa” Danuta Cichy.

Przebieg posiedzenia:

Ad. 1 Podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska Janusz Zaleski przedstawił stan zaawansowania

negocjacji ministra środowiska z przedstawicielami samorządów w sprawie poszerzenia granic Białowieskiego Parku Narodowego.

W chwili obecnej doprecyzowywane są przesłanki społeczno-ekonomiczne związane z powiększeniem obszaru Białowieskiego Parku Narodowego. Celem nadrzędnym jest dążenie do zachowania fragmentów lasu naturalnego i półnaturalnego oraz włączenia ich w granice parku narodowego. Prowadzone są konsultacje z władzami samorządowymi w tej kwestii.

Podstawowym celem, jaki zamierza się osiągnąć w czasie uzgodnień, jest wypracowanie właściwej koncepcji ochrony Puszczy Białowieskiej, akceptowanej przez wszystkie zainteresowane strony, a przede wszystkim przez miejscowe samorządy, które stosownie do zapisów art. 10 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody uzgadniają zmianę przebiegu granicy parku.

Spotkanie inauguracyjne odbyło się w Ministerstwie Środowiska w dniu 6 lutego 2009 r. Jego celem było w szczególności omówienie możliwości wsparcia gmin i samorządów w regionie Puszczy Białowieskiej poprzez realizację programów poprawy jakości środowiska, warunków życia mieszkańców przy równoczesnym zachowaniu standardów ochrony przyrody. W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele: wszystkich władz samorządowych związanych bezpośrednio z regionem Puszczy Białowieskiej, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Ekofunduszu, Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Generalnej Dyrekcji Lasów Państwowych oraz innych jednostek resortu środowiska związanych z ochroną przyrody i leśnictwem. Uzgodniono, iż na podstawie oczekiwań i potrzeb samorządów regionu Puszczy Białowieskiej zostanie opracowana – przy wsparciu Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych – wizja i program rozwoju dla regionu. Po zidentyfikowaniu problemów określone zostaną źródła finansowania, a eksperci pomogą przedstawicielom samorządów w opracowaniu wniosków o sfinansowanie potrzeb i zamierzeń.

Podczas obchodów Światowego Dnia Ochrony Środowiska w Puszczy Białowieskiej w dniach 19–20 czerwca 2009 r. minister środowiska ogłosił rozpoczęcie konsultacji nad Białowieskim Programem Rozwoju. Zaproponował lokalnej społeczności gmin puszczańskich realizację pilotażowego programu zrównoważonego rozwoju. Szacowane wsparcie finansowe w ramach tego projektu wyniesie ponad 100 mln zł ze środków NFOŚiGW i innych źródeł.

Uchwałą nr B/19/10/2009 z dnia 11 maja 2009 r. Zarząd NFOŚiGW uchwalił projekt rozszerzenia listy priorytetowych programów, planowanych do finansowania w roku 2009, o program dla przedsięwzięć służących zrównoważonemu rozwojowi rejonu Puszczy Białowieskiej, a Rada Nadzorcza NFOŚiGW uchwałą nr 98/09 z dnia 26 maja 2009 r. zatwierdziła rozszerzenie przedmiotowej listy o wskazany program. Intencją ministra jest realizacja pilotażowego w skali kraju projektu łączącego ochronę unikatowego obszaru puszczy z rozwojem społecznym i gospodarczym. Białowieski Program Rozwoju to kompleksowy program. Będzie on zawierał wiele projektów, które nie tylko znacząco podniosą konkurencyjność obszaru wokół Puszczy Białowieskiej, ale również wpłyną pozytywnie na jakość życia mieszkańców całego Podlasia. Działania podejmowane w ramach programu dotyczyć będą gospodarki odpadami (np. budowa zakładu zagospodarowania odpadów w Hajnówce wraz z infrastrukturą towarzyszącą, stworzenie kompleksowego systemu zbierania i transportu odpadów, rekultywacja istniejących składowisk, promocja selektywnej zbiórki odpadów), gospodarki wodno-ściekowej (np. budowa lub modernizacja sieci wodociągowej oraz stacji uzdatniania wody, modernizacja oczyszczalni ścieków, szczególnie w zakresie zagospodarowania osadów ściekowych, rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorczych lokalnych oczyszczalni biologicznych) i wiele innych kwestii. Propozycja Białowieskiego Programu Rozwoju została przygotowana przez Ministerstwo Środowiska na podstawie wstępnego rozpoznania lokalnych potrzeb mieszkańców.

Prezentacji propozycji Białowieskiego Programu Rozwoju towarzyszyła propozycja zmiany granic Białowieskiego Parku Narodowego. Propozycja zakłada trzykrotne powiększenie powierzchni parku. W wyniku zmian zajmowałaby powierzchnię ok. 33 tys. ha. Wielkość Białowieskiego Parku Narodowego nie została jednak jeszcze dokładnie określona, będzie ona przedmiotem dalszych konsultacji, zarówno społecznych, jak i z gremiami naukowymi.

W ramach konsultacji dotyczących Białowieskiego Programu Rozwoju w dniu 17 września 2009 r. odbyło się spotkanie zorganizowane przez starostę powiatu hajnowskiego. Wzięli w nim udział wójtowie gmin Narewka, Białowieża i Hajnówka, a także przedstawiciele rad gmin i ich przewodniczący. Ministerstwo Środowiska reprezentował Janusz Zaleski, podsekretarz stanu, główny konserwator przyrody. Podczas spotkania przedstawiciele gmin i ministerstwa zdecydowali także o przygotowaniu umowy społecznej dotyczącej działania poszerzonego Białowieskiego Parku Narodowego. Umowa przygotowana zostanie przez wojewodę podlaskiego, marszałka województwa podlaskiego, „Lasy Państwowe” oraz Ministerstwo Środowiska. Ma ona służyć jak najlepszemu

zabezpieczeniu realizacji programu na dalsze lata, jeżeli gminy zgodzą się na jego wdrożenie. Podsekretarz stanu J. Zaleski stwierdził, że liczy na podpisanie umowy na przełomie roku 2009/2010, jeśli nie pełnej, to przynajmniej umożliwiającej częściowe poszerzenie parku. Ministerstwo nie zrezygnuje z dalszych negocjacji w tej sprawie, dopóki BPN nie zostanie powiększony.

Podczas debaty głos zabierali senatorowie: Wojciech Skurkiewicz, Andrzej Grzyb, Michał Wojtczak, Zdzisław Pupa, Przemysław Błaszczyk, Stanisław Gorczyca, Jan Olech, a także goście: K. Papińska, Stefan Jakimiuk, Olimpia Pabian, Danuta Cichy.

Dyskusja dotyczyła potrzeby przekonania mieszkańców gmin okołopuszczańskich do idei poszerzenia i wykazania, iż nie zagraża to ich bytowi, omówiono zasady ochrony parku po jego poszerzeniu i ograniczeniu łowiectwa, wiele uwagi poświęcono problemowi niedoboru środków finansowych na funkcjonowanie lasów i parków oraz związanego z tym braku możliwości wykonywania nawet ich funkcji statutowych. Senator Jadwiga Rotnicka nawiązała do treści stanowisk przysłanych do komisji przez organizacje pozarządowe, Towarzystwo Ochrony Puszczy Białowieskiej i Towarzystwo Ochrony Krajobrazu, prosząc o wyjaśnienie zarzutów, szczególnie skierowanych do przedstawicieli leśników i lobby łowieckiego.

Na pytania odpowiadali Janusz Zaleski i Grzegorz Furmański.

Podczas posiedzenia senatorowie wyrazili ubolewanie, iż mimo wysłania zaproszeń zarówno do władz gminnych, jak i wojewódzkich, w posiedzeniu nie uczestniczyli przedstawiciele samorządów.

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące działalność lobbingsową.

Sporządzono w Biurze Prac Senackich.